

Huismusonderzoek Laakweg 48 te Nijkerkerveen

Aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Status:	Definitief
Project:	BE/2017/118
Datum:	22 juni 2017
Samensteller(s):	ing. C.J. Blom
Opdrachtgever:	 GEMEENTE NIJKERK Postbus 1000 3860 BA Nijkerk
Contactpersoon:	dhr. J.J. Grobben

Disclaimer

Blom Ecologie bv is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

© Blom Ecologie bv / Gemeente Nijkerk

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie bv worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

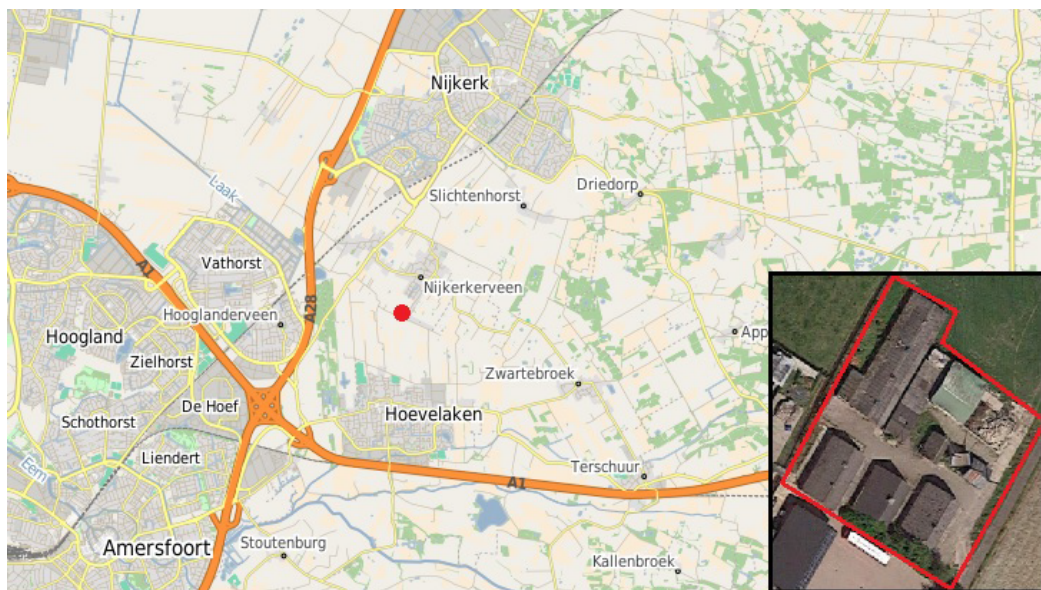
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Plangebied en ruimtelijk ingreep	6
1.3 Te verwachten soorten en functies	6
1.4 Wettelijk kader	7
2 Methode	9
2.1 Methode	9
2.2 Inventarisatie	9
3 Resultaten	11
3.1 Waargenomen soorten	11
3.2 Aanwezige gebiedsfuncties	11
4 Conclusie	13
5 Literatuur	14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Laakweg 48 te Nijkerkerveen zijn diverse agrarische opstallen gesitueerd. De gemeente Nijkerk is voornemens om deze opstallen te slopen ten behoeve van de realisatie van 3 woningen aan de Laakweg 32 en 40 te Nijkerkerveen.

Omdat naar aanleiding van de beoogde ingreep mogelijk negatieve effecten voor beschermde soorten op kunnen treden is het plangebied (figuur 1), middels een oriënterend onderzoek, onderzocht op aanwezige beschermde natuurwaarden en vervolgens getoetst aan de effecten van de werkzaamheden (Blom, 2016).

Figuur 1 De rode omlijning weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Laakweg 48 te Nijkerkerveen (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Op basis van het oriënterend onderzoek kon de aanwezigheid jaarrond beschermde nestlocaties van huismus niet worden uitgesloten. Om de mogelijk negatieve effecten voor deze soorten in kaart te brengen was aanvullend onderzoek noodzakelijk. De gemeente Nijkerk heeft Blom Ecologie bv verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

Onderzoeksdoel

In dit aanvullende onderzoek naar vleermuizen en huismus zijn de volgende onderzoeksvragen centraal gesteld:

- Is de huismus aanwezig in het plangebied?
- Op welke wijze maakt de huismus gebruik van het plangebied? Zijn in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig?
- Hebben de voorgenomen activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en/of de functionaliteit van de leefomgeving van de huismus?

1.2 Plangebied en ruimtelijk ingreep

Plangebied

De planlocatie is gelegen aan de Laakweg 48 te Nijkerkerveen. De bebouwing op het erf bestaat uit een woning, stallen, schuurtjes, overkappingen en overige bebouwing. De overige erfinrichting bestaat voornamelijk uit verharding. Het bedrijf is langere tijd niet meer in gebruik. Een uitgebreidere beschrijving van het plangebied en een fotografische impressie hiervan zijn opgenomen in rapportage van het oriënterend onderzoek (Blom, 2016).

Ruimtelijke ingreep

De ruimtelijke activiteiten zullen op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- sloop bestaande bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer van materiaal;
- verwijderen terreinverharding en -inrichting: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- revitalisatie terrein; allerhande (grondverzet- en loon)werkzaamheden.

Effecten

Naar aanleiding van de beoogde ruimtelijke ingrepen kunnen de volgende effecten voor de huismus optreden:

- beschadigen, doden en verwonden van nestgebonden, juveniele of individuen van huismus;
- wegnemen/vernietigen van voortplantings- of vaste- rust en verblijfplaatsen van huismus.

1.3 Te verwachten soorten en functies

Uit oriënterend onderzoek bleek dat het plangebied mogelijk een functie heeft voor huismus (Blom, 2016). De staat waarin de te slopen bebouwing verkeerd is dermate slecht dat in vrijwel alle bebouwing met dakpannen geschikte openingen zijn voor huismussen, zie figuur 2. Daarnaast is de directe omgeving uitermate geschikt als leefgebied voor de soort. De laurier op het terrein biedt het gehele jaar een schuilplaats en de paardenweide aan de oostzijde biedt voldoende zandbaden en drinkplaatsen. Op de locatie zijn geen huismussen waargenomen tijdens het veldbezoek. Op basis van habitatkenmerken, het geprefereerde habitat van de soorten en *expert judgement* is beoordeeld dat de te slopen bebouwing mogelijke een functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor huismus.

Figuur 2 De bebouwing op de planlocatie biedt potentie voor huismus

1.4 Kader Wet natuurbescherming

Vogelrichtlijn

De bescherming van de huismus is wettelijk geregeld in de Wet natuurbescherming. Alle broedende vogels en de functionele leefomgeving zijn beschermd tijdens de broedperiode. Voor alle inheemse vogelsoorten en regelmatig voorkomende trekvogels geldt dat deze dienen kunnen voortbestaan. Voor een aantal kwetsbare vogelsoorten, waaronder de huismus, zijn de rust- en verblijfplaatsen het gehele jaar beschermd. Hierbij wordt onderscheidt gemaakt in vijf categorieën waarvan categorie 1 t/m 4 het gehele jaar beschermd zijn en categorie 5 wanneer er zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. De huismus en gierzwaluw zijn onderverdeeld in categorie 2; nesten van (semi)koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een zware toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. Ten aanzien van de vaste rust en verblijfplaatsen van vogels bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen toe te passen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen (mitigatieplan).

Nee, tenzij

Het basisprincipe in de Wet natuurbescherming is het verbod op beschadiging van beschermde planten en dieren en hun leefomgeving. Ruimtelijke ingrepen mogen niet plaatsvinden tenzij beschermde flora en fauna niet beschadigd en verstoord worden. Bij sommige ruimtelijke ingrepen is schade echter onvermijdelijk. Een wettelijk verplichte natuurtoets geeft vervolgens uitsluiting voor een vrijstelling, een ontheffingsaanvraag of een afkeuring.

Belangrijke verbodsbepalingen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen zijn de §3.1 artikel 3.1 – 3.4 (Vogelrichtlijn), §3.2 artikel 3.5 – 3.9 (Habitatrichtlijn) en §3.3 artikel 3.10 – 3.11 (Andere Soorten). De belangrijkste artikelen zijn hieronder weergegeven.

Artikel 3.1. Vogelrichtlijn

- 1:** Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- 2:** Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- 3:** Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- 4:** Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- 5:** Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

2 Methode

2.1 Methode

Huismusonderzoek

Het onderzoek naar huismus is uitgevoerd conform de Soortenstandaard Huismus. De Soortenstandaard is ontwikkeld door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (thans Economische Zaken). De Soortenstandaard is een soortspecifiek kennisdocument wat opgesteld is door diverse ecologische en juridische deskundigen. Onderzoeken die volgens de Soortenstandaard uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures. Voorliggend onderzoek is uitgevoerd volgens de bepalingen zoals opgenomen in de Soortstandaard Huismus. In navolging van de Soortenstandaard Huismus dient ten behoeve van het huismusonderzoek 2 bezoeken te worden afgelegd in de periode 1 april t/m 15 mei.

2.2 Inventarisatie

Veldbezoek

De planlocatie is 2 keer bezocht (tabel 1) door 1 medewerker van Blom Ecologie. Tijdens deze bezoeken zijn de planlocatie en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van huismus. Tijdens het onderzoek is gelet op foeragerende en communicerende (m.n. roepende mannetjes) huismussen. Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker.

Tabel 1 De weersomstandigheden voldeden aan de minimumcriteria zoals opgenomen in het vleermuisprotocol en de Soortenstandaard Huismus.

	Datum	Weersomstandigheden
Huismus 1	10 april 2017	droog, (4/8), 10 °C, wind 1-2 Bft
Huismus 2	11 mei 2017	droog, (0/8), 20 °C, wind 1-2 Bft

3 Resultaten

3.1 Waargenomen soorten

Huismus

De huismus is een kleine zangvogel en is sterk geassocieerd met een door de mens bewoonde omgeving. De nest- en verblijfplaats van de huismus bevindt zich hoofdzakelijk gebouwen en meer specifiek onder het dakpannen. De huismus maakt een eenvoudig nest van droge grassen. Gedurende de huismusbezoeken op 10 april 2017 en 11 mei 2017 zijn op de planlocatie geen nestlocaties van huismus gedefinieerd op de planlocatie. In de directe omgeving zijn diverse groepen (tjilpende) huismussen waargenomen. Het betreft een concentratie rondom de gebouwen aan de Laakweg 60/60a en 40. Gedurende de veldbezoeken waren op de planlocatie tevens geen huismussen actief.

Algemene broedvogels

Tijdens het onderzoek zijn diverse vogelsoorten waargenomen. Op de planlocatie en/of binnen de invloedssfeer hiervan zijn, behoudens een nest van houtduif in de laurierhaag langs de zuidzijde, geen nesten geconstateerd. De vogelsoorten die waargenomen zijn betreffen: houtduif, postduif, turkse tortel, merel, wilde eend, kauw en ekster

3.2 Aanwezige gebiedsfuncties

Tijdens de inventarisatie zijn huismus en een nestlocatie van houtduif waargenomen (3.1). Per functie wordt beschreven wat de betekenis is voor de waargenomen soorten.

Verblijf-/nestplaatsen en leefgebied huismus

Nestlocaties van huismussen zijn niet aanwezig op de planlocatie of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Tevens maakt de planlocatie geen onderdeel uit van het functioneel leefgebied van de soort.

Nestlocatie houtduif

De nestlocatie van houtduif bevindt zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. De sloop van de opstallen kan plaatsvinden als het nest geen relevante functie meer heeft voor de (jonge) houtduiven

Figuur 3 De oranje vlekken en lijn markeren de locaties met huismusactiviteit. De gele stip markeert de nestlocaties houtduif (bron kaart: planvieuwer.nl).

4 Conclusie

Conclusie

Huismus

In de periode mei-april 2017 is onderzoek uitgevoerd naar de aan- dan wel afwezigheid van huismus op de projectlocatie aan de Laakweg 48 te Nijkerkerveen. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Soortenstandaard Huismus (RVO, 2014). De planlocatie heeft echter geen functie voor de huismus.

Overige soorten

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot het vaststellen van de aan- dan wel afwezigheid van huismus. Tijdens het onderzoek is tevens een nestlocatie van houtduif geconstateerd. De nestlocatie van houtduif bevindt zich in de laurierhaag ten zuiden van de planlocatie.

Maatregelen uitvoering

1). De (sloop)werkzaamheden kunnen aanvangen als het nest van houtduif geen relevante functie meer heeft. Dat wil zeggen er zijn geen eieren of nestafhankelijke jongen aanwezig als de werkzaamheden aanvangen.

5 Literatuur

Otter, T.J.P. den, C.J. Blom, 2016. Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Laakweg 48 te Nijkerkerveen. Blom Ecologie, Waardenburg.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Websites

www.planvieuwer.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl

